Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

2515

243
S-36

1859

2010

2001

Տ-39

ՏԵՏՐԱԿ ԳՈՎԱՍԱՆԱՑ

Ի ՎԵՐԱՅ ՏՆՕՐԻՆԱԿԱՆ

Ս. ՈՒԽՏԱՏԵՂԵԱՑՆ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ

1859

ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ս. ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

243
Տ-36

ՏԵՏՐԱԿ
ԳՈՎԱՍԱՆԱՑ

11271

243
S-36

ՏԵՏՐԱԿ ԳՈՎԱՍԱՆԱՑ

Ի ՎԵՐԱՅ ՀԱՄՕՐԻՆ ՏՆՕՐԻՆԱԿԱՆ

ՍՈՒՐԲ ՈՒԽՏԱՏԵՂԵԱՑ

ՈՐՔ ԵՆ ՅԱՍՏՈՒԱԾԱՀՐԱՇ ՔԱՂԱՔՆ

ՍՈՒՐԲ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ԽՆԴՐՈՅ ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ ԵՒ ՋԵՐՄԵՐԱՆԴ

ՈՒԽՏԱՒՈՐԱՑ

ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

1859

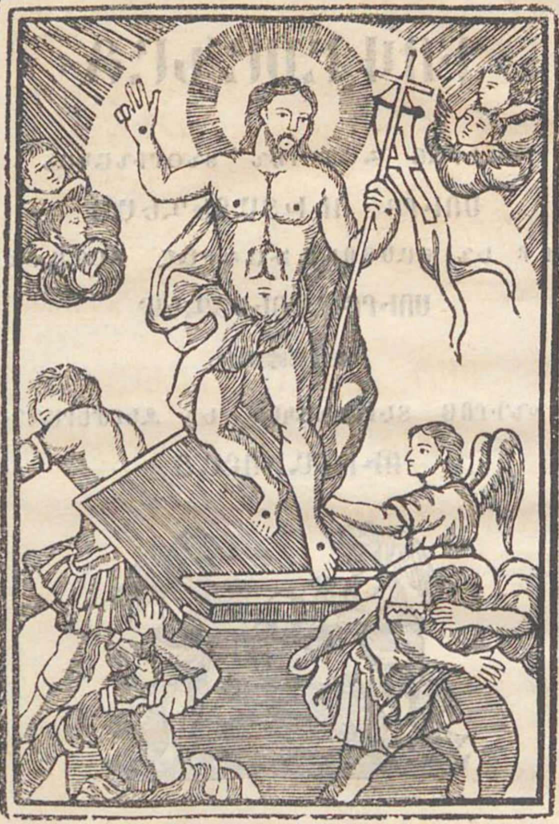

Սուրբ և մաքուր Գերեզման նորա,
Քրիստոնէից պարծանք և յոյս։

ՏԱՂ. ԳՈՎԱՍԱՆԱԿԱՆ

Ի ՎԵՐԱՅ ՍՐԲՈՅ ՔԱՂԱՔԻՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Ի ՅՈՐԴՈՐՈՒՄՆ ՈՒԽՏԱՓԱՓԱԳ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ

ՈՒՆԵՄԼԷ քաղաք ծանուն մօ տեղ,
Երուսաղէմ խիստ խորս տեղ.
Անմահութեան բուրէ հո տեղ,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսա ղէմ:

Երուսաղէմ է ծաղկեալ դաշտ,
Յորում բնակին շատ խաչա պաշտ.
Տէր մեր Քրիստոս ընդ մեզ է հաշտ,
Եկայք 'ի սուրբ Երուսա ղէմ:

Կաղքըն և կոյրք միահա ղոյն ,
Եկին լուանիլ 'ի մէջ գե տոյն .
Անդ պատահեալ նոյն սուրբ մարմնոյն ,
Բժշկեցան յամէն ցա ւոյն :
Ուրախութեամբ դարձեալ 'ի տուն ,
Մեծ աւետիս մարդկան ետուն .
Ցոր թէ ռամիկ թէ իմաս տուն ,
Զարմանալեօք լըցան համ բուն :
Խորհրդակցեալ ընդ արքայ ին ,
Ի գետըն յայն ջոկ ջոկ գայ ին .
Տեսեալ ըղնա արտասուէ ին ,
Անդլուխ Աստուած անուանէ ին :
Բերեալ բեհեզ ղայն պատե ցին ,
Եւ 'ի քաղաք անդ հանգուցին .
Պատուեցին յոյժ և պաշտե ցին ,
Իբրև զԱստուած մեծացու ցին :
Մինչև սուրբըն Պօղոս գը նաց ,
Քարոզել անդ ըզ բանն կե նաց .
Սպանիացւոց միտսն ե բաց ,
Դա մեր եղբայրն է մինչ ա սաց :
Մոլորութիւնք նոցին բար ձան ,
Ի պաշտմանէ կռոց դար ձան .
Եւ Քրիստոսի հետևե ցան ,
Արքայութեան արժանա ցան :

Դարձեալ պատմեալ ի վերայ սրբոյն Յակոբայ։

Առաքեալն սուրբ Յակոբ
Որդին որոտման,
Զոր կալեալ չարչարել
Հերովդէս արքայն.
Եղեւ նա գլխատեալ
յաղգէն տիրասպան,
Զի զբաժակըն ըմպել
Տեառն էր հըրաման։
Ընդ սուրբ կոյսն տիրամօր
առաքեալն Յովհան
Մինչ կային վարանմամբ
զՅակոբայն կալման.
Հըրեշտակըն բերեալ
զգլուխն պատուական,
Եդ նոցա առաջի
կոծոյ թախծութեան։
Զոր առեալ հանգուցին
զգլուխն սրբազան,
Ի տեղւոջ պատշաճեալ
զՏեառնն գոհացան.
Ուր վանք մեծ շինեցաւ
Թագաւորական,

Ի ձեռըն կոստանդիու
  և մեր Տրդատայն ։
Ընդ սուրբ Լուսաւորչին
  ազգիս Հայկազնեան ,
Իր սուրբըն Սեղբեստրոս
  պապըն Հռովմայն .
Շինեցին յայժ սիրով
  զտեղիս սրբութեան ,
Ըզտաճար Յարութեան
  և զայլս ամենայն ։
Հաստատեալ մայր Աթու-
  առաքելական ,
Զտաճարն սուրբ Յակովբ
  Պատրիարգական .
Որ է վայր ցանկալի
  ազանց ամենայն ,
Եւ ազգիս Արամեան
  պարգեւ սեփական ։
Արդ է մեծ և պայծառ
  վանք երկնանըման ,
Գլխադիր սուրբ Յակովբ
  փառօք աննըման .
Տուեալ Տանս Թորգոմայ
  ընծայ յատկական .

Ուխտաւորաց բազմաց
հանդիստ օթարան ։
Ո՛ւր սուրբ Յակովբայ
գերահրաշ Ուխտին ,
Գան յամէն ՚ի կողմանց
և անդ ժողովին .
Եւ առնեն բարեխօս
ըզնա Արարչին ,
Աղօթիւքն արժանի
գոլ վերին դրախտին ։

Գովասանութիւն ՚ի վերայ քսան և հինգ խորանացն՝ որ ՚ի սուրբ Յակովբայ ուխտին ։

Նախ և յառաջ զաւագ խորան ,
Առնուլ ՚ի դէպ է ինձ արժան .
Որ է պայծառ և աննման ,
Ունի ըզտիպ արեգական ։
Նա ՚ի ներքոյ սորին պանծայ ,
Մարմին եղբօր Տեառն Յակովբայ .
Որ ՚ի Հրէից ըսպանաւ նա ,
Որ մինչև ցայժմ ամփոփեալ կայ ։
Յերկուս կողմանս սուրբ սեղանին ,
Երկու խորանք կան ՚ի կարգին .

Մինն է սրբոյ Աստուածածնին,
Իսկ միւսըն սուրբ Կարապետին:
Նու 'ի վերայ սոցին հիման,
Երկու փոքրիկ կան այլ խորան.
Սուրբ Պօղոսի և Պետրոսի,
Առաքելո- ցըն սրբա զան:
Յահեկակողմն այն տաճա րի,
Գոյ սիրոյն մի եկեղե ցի.
Յանուն սրբոյ Էջմիած նի,
Ուր կայ նշան սուրբ Սինայ ի:
Թէ 'ի դըրան կողմըն դարձ ցիս,
Եւ 'ի սանդխոց 'ի վեր ել ցես.
Երկուս խորանս այլ ևս տես ցես,
Եւ ջերմ սիրով համբուրես ցես:
Մինըն ընծրեաց սուրբ Խորհըրդին,
Այլափոխման է երկրոր դին.
Նորոգ եղեւ չինուածք սո ցին,
Նախ քան ըղձեփ սուրբ տաճա րին:
Վերնատանէն 'ի վայր ի ջեալ,
Յաւանդատու նըն գըննա ցեալ.
Ստեփաննոս է սա կո չեալ,
Որ 'ի սէր Տեառն նախ վըկայ եալ:
Այլին սեղան անդ ձախ փայ լէ,
Մինըն յանուն Լուսաւոր չի.

Եւ միւսոյն սուրբ Ստեփաննո սին ,
Որք սիրելիք են Քրիստո սին :
Կայ անդ այլ և մեծ աւա զան ,
Հայրապետի Կիւրղի ան ուան .
Կենաց փայտին 'ի յերեւ ման ,
Երկու հազարք մըկըրտե ցան :
Եւ դու տեսի գալ 'ի կար գին ,
Տես ըզգօեղան սուրբ Գըլխադ րին .
Ուր ամփոփեալ է գլուխ Նա րին ,
Մեզ պարգեւեալ գանձ մեծա գին :
Ի մերձ սորա երկաթ դուռ մի ,
Ուր կայ այնիւ պահարան մի .
Եւ սուրբ Մինաս Նա անուա նի ,
Որ յարաժամ փակեալ պա հի :
Ուր ոսկեղէն արծաթե ղէն ,
Խաչ և կանթեղ անօթե ղէն .
Սրբոց մասունք բոլորն ա մէն ,
Մեծաւ խնամօք պահին ան դէն :
Գոն անդ և այլ երկու խա րան ,
Աջնիւ շըքեղ և աննը ման .
Սրբոյն Սարգսի և Մինաս այն ,
Զօրավարաց մեծաց ան ուան :
Կից սորա է և դամբա րան ,
Մաքուր տօղան սուրբ Մակա րայն .

Զի յԱթոռ յայս նստաւ և այն ,
Ասա ամփոփեալ յետ իւր մահուան ։
Ի վերայ սորա սուրբ խաչ շինեալ ,
Կան այլ երկու մատուռ կազմեալ .
Առաքելոց մինն անուանեալ ,
Մէ Համբարձման միւսըն կոչեալ ։
Գոյ արտաքոյ սուրբ տաճարի ,
Եօթըն սեղան յոյժ պանծալի .
Երկուքն 'ի մէջ գաւթին մեծի ,
Սուրբ Նիկողեայ և Գէորգի ։
Չորսըն 'ի մէջ սուրբ Թորոսի ,
Որ է յատուկ եկեղեցի .
Շինեալ ազնիւ և գովելի ,
Ձեռամբ Հեթում թագաւորի ։
Նա 'ի տանիս այն տաճարի ,
Գոյ և փոքրիկ այլ մատուռ մի .
Որ Հոգին սուրբ նա անուանի ,
Անտի սուրբ Լեւոըն տեսանի ։
Սորա լոյսն միշտ անխափան ,
Մեզ օգնական և պահապան .
Որք Թուեցան յայս երգարան ,
Քըսան և հինգ ահա խորան ։

Գովեստ ՚ի վերայ սրբոյն Յակոբայ ։

Ո՛վ սուրբ Յակոբ ամէնօրհնեալ,
Սիրով Հոգւոյն դու առլցեալ.
Քո սուրբ անունդ է հռչակեալ,
Բոլոր յաշխարհ հրատարածեալ ։
Ճգնեալ զիմեն վառեալ սիրով,
Ուխտաւորքըն անհուն ծովով.
Տիւ և գիշեր արտասուելով,
Ի յօգնութիւն զքեզ կոչելով ։
Ո՛վ որք սիրով առ քեզ դիմեն,
Եւ արտասուօք զկուրծս բաղխեն.
Փութով առնուն զոր ինչ խնդրեն,
Արեամբ ներկեալ քո սուրբ Գլխէն ։
Արդ՝ աղաչեմ բարեխօս լեր,
Մի դադարիր առ Հայր և Տէր.
Արդարպէս օգնական լեր,
Ուխտաւորացն ընծայս բեր ։
Ուխտաւորքըն երբ գան ժամման,
Զվիշտս բոլոր անդ մոռանան.
Ի մէջ գաւթին ձեմեալ ցնծան,
Հոգւով հրճուեալ ուրախանան ։
Երանի տամ փափագողոց,
Ուխտաւորաց այն ելս ղոց.

Զսուրբ Տեղիս համբուրո ղաց,
Նոյին զշնորհս վայելո ղաց:

Ո՛վ ճանապարհ բարի Յի սուս,
Դուռըն կենաց մըտից Քրիս տոս.
Որք 'ի ծովու են կենցա ղոյս,
Ըզքեզ ունին միայնակ յոյս:
Տէրունական Ուխտաւո րաց,
Ի սուրբ Տեղիս քո դիմա ղաց.
Սիրով քոյին ըղձայլո ղաց,
Լեր ուղեկից յամէն դի մաց:
Ըզհուր սիրոյդ յերկիր ար կեր,
Գեղով սիրոյդ բոլորոքե ցեր.
Ըզանեղիարդ զորս ընտրե ցեր,
Սուրբ կարօտայդ մեզ դեղ ցու ցեր:
Սուրբ Յակոբայ բաժակ ար բին,
Եւ Յակոբայ եղբօր քոյ լին.
Աղաչանօք Պետրէ մէ մին,
Ուխտաւորաց տուր հայցե լին:
Գերեզմանի քո համբուր ման,
Գողգոթայի տեղւոյդ զեն ման.
Սուրբ Աթոռոյ երկնանը ման,
Զամենեսեան արա՛ ար ժան:

Գովասանութիւն ՚ի վերայ սրբոյ Երուսաղէմի։

ՅԱստուծոյ շինեալ քաղաք պատուական,
Ցանկալի զուարթնոց և որդւոց մարդկան.
Զքեզ նորոգեաց Դաւիթ մեծ արքայն,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական։
Անմահ արքային դու ես բնակարան.
Որդւոյն Աստուծոյ վայր անօրէնութեան.
Ազինք ամենայն գալ առ քեզ ցանկան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման։
Կամարին երկնից ես հանդունական,
Առ դիրս աստեղաց ՚ի հաստատութեան.
Ընդ կենդանակերպսըն երկոտասան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական։
Որդւոյն Յակովբայ տուար սեփհական,
Վիճակաւ անկար տոհմին Յուդայեան.
Քեզ շինեաց տաճար Սողոմոն արքայն,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման։
Բուրէ միշտ ՚ի քէն հոտ անմահութեան,
Վարդի շուշանի խնկոց զանազան.
Կամ ազնիւ իւղոց նարդից բալասան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական։
Քաղաք ես դու մեծ Թագաւորական,
Ի քեզ կառուցաւ նոր Սողոմոնեան՝

Աշխարհամատրան տաճար Ցարութեան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման.
Աղբիւր Սելովամ ջուր անմահութեան,
Բղխեալ զովարար ծարաւ ըմպութեան.
Դու մեզ Նոր Սիոն քրիստոնէութեան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական:
Հաճեցաւ 'ի քեզ Տէրըն վերնական,
Վէմ ընտիր եդեալ 'ի գլուխ անկեան.
Զի ինքըն Քրիստոս 'ի քեզ յարաժամ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման:
Աստ եղեւ հոգւոյ փրկութիւն մարդկան,
Որ եւ խոկ 'ի խաչ Տէր 'ի Գողգոթայն.
Յանցանքըն Ադամայ Նեայի թողան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական:
Նոր երկինք յերկրի հրաշափառ կան,
Դու նոր արեւելք նոր արեգական.
Նորոգեալ ընծան դասք քրիստոսական,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման:
Առ քեզ գանձ բազում հոգեւորական,
Որով լիանան աշխարհ ամենայն.
Նախ և առաջին Տեառըն գերեզման,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական:
Յայժ ահեղագոչ խըմամբ մեծաձայն,
Փառանեն մուղայք միշտ համանգամայն.

Մեղ քրիստոնէից լեր դու օգնական ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըր ման ։
Ի՛ Գեթսեմանի ձորն արքունա կան ,
Ուր Աստուածածնին դիրն է և տապան .
Անդ լինելոց է վերջին դատաս տան ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։
Ամենայն սրբոց ես ընդունա րան ,
Եւ մեղաւորաց մարդկան քաւա րան .
Ի քէն մտանեն 'ի յերկնից խո րան ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըր ման ։
Սիրտ երկրի ես դու Տեառն տիրա կան ,
Հանգոյն Աթոռոյն քերովբէա կան .
Ոտից Արարչին եղեր պատուան դան ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։
Արդ՝ չունիմ կարիք զոր քեզ է արժան ,
Բարբառել բանիւք գովասանա կան .
Կամ տալիւ չափել երգ ներբողական ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըր ման ։
Ցնծութիւն ես դու աշխարհի համայն ,
Առաւել Հայոց ազգիս Արա մեան .
Որք սեռն սիրով գլխեն առ քեզ գան ,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական ։
Երեք տաճար են աստ հիացա կան ,
Մեծի Յարութեան և սուրբ Ծննդեան .

Եւ սուրբն Յակոբ փառաւորական,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման:
Արքային երկնից բարեկլ սէ գան,
Խունկ և պատարագ 'ի քեզ վերանան.
Շնորհք ու հոգւոյն քեւ առ մեզ միշտ գան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական:
Լըցեալ ամարիս մեր յաբեթական,
Հազար և ութսուն թիւն էր 'ի լըրման,
Յակոբէս այս երգ քեզ ընծայեցան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման:
Լ՛ին անեղին՝ սուրբ Երրորդութեան,
Փառք և գոհութիւն միշտ և յաւիտեան.
Արա զմեզ արժան քոյին տեսութեան,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք պատուական:
Դասք երկնից զօրաց շուրջ զքեւ պարեն,
Զխաչեալ Փրկիչն մեր օրհնաբանեն.
Որ եկն ազատեաց զմեզ գերողէն,
Սուրբ Երուսաղէմ քաղաք աննըման:
Մ՛չ գոյ նըման քեզ 'ի մէջ աշխարհի,
Որ յար նըման ես վերին Սիոնի.
Արժան արա Տէր տեսլեան ու երկրի,
Զայգըս մեր համայն սիրով ըղձալի:

Գոհութիւն ՚ի վերայ սրբոյ Գերեզմանին Քրիստոսի ։

Սուրբ գերեզման յոյժ գովելի,
Համայն ազգաց եւ ցանկալի.
Առ քեզ դիմեմք աղերսալի,
Ո՜վ հրաշալի սուրբ գերեզման ։
Աթոռ եղեր դու Արարչին,
Հանգստարան անմահ Փրկչին.
Չարչարելոյն ՚ի փայտ խաչին,
Լուսածաւալ սուրբ գերեզման ։
Այն որ ՚ի նմին ահեղ գոչեաց,
Երեքօրեայ ՚ի քեզ ննջեաց.
Ինքըն զօրութեաւ եւ զմեզ փրկեաց,
Ո՜վ հրաշալի սուրբ գերեզման ։
Դու ես պարծանք քրիստոնէից,
Յոյս յարութեան մեզ համայնից.
Ըզքեզ Աստուած փառօք է լից,
Լուսածաւալ սուրբ գերեզման ։
Ի Սրովբէից օրհնաբանիս,
Ի քրիստոնէից երկրպագիս.
Քան զարեգակն պայծառ փայլիս,
Ո՜վ հրաշալի սուրբ գերեզման ։
Լուսապայծառ սուրբ գերեզման,
Աստուածորդւոյն տեղի թաղման.

Անմահութեան հոտոյն բուրման,
Լուսածաւալ սուրբ Գերեզման։
Սուրբ և մաքուր Գերեզման կայ,
Քրիստոնէից պարծանք և յոյս.
Ի քէն բղխի միշտ պայծառ լոյս,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ Գերեզման։
Յոյժ փափագիմք օրհնեալ տեսոյդ,
Եւ կարօտիմք քաղցրիկ գեղոյդ.
Երկրպագեմք քարիդ հողոյդ,
Լուսածաւալ սուրբ Գերեզման։
Արժանացո քում տեսութեան,
Եւ բաց մեզ դուռն ողորմութեան.
Քանզի գին եմք անգին արեան,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ Գերեզման։
Գերեզման ես լուսափայլ լեալ,
Սքանչելափառ տաճար կազմեալ.
Տեառն Աստուծոյ տուն անուանեալ,
Լուսածաւալ սուրբ Գերեզման։
Սարսափելի ես հրեշտակաց,
Եւ սոսկալի հոգեղինաց.
Դու յարկ եղեր Բանին կենաց,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ Գերեզման։
Ի քէն անոյշ հոտ ծաւալի,
Ըզգեստն քո համբուրողի.

Զքեզ տեառնաց բխեր երանի ,
Լուսածաւալ սուրբ Գերեզման :
Զգերեզմանդ կընքեալ քա նան ,
Եւ ցընծութեամբ անդր ընթանան .
Զլոյս քո տեսեալ ուրախանան ,
Ո՛վ հրաշալի սուրբ Գերեզման :
Առ Թաղեալըն ՚ի քեզ մաղթեմք ,
Արժանանալ տեսոյդ խնդրեմք .
Նըմա և քեզ երկըրպագեմք ,
Լուսածաւալ սուրբ Գերեզման :

Դարձեալ ՚ի նոյն՝ Երգ աշխարհաբառ .

Առ քեզ եկից ողորմալիս վազ ,
Զքեզ համբուրել տենչիւ անյագ .
Զիս ՚ի մեղաց փրկեա արագ ,
Մեղաց փրկող սուրբ Գերեզման :
Ի մէջ մեղաց անկեալ գերի ,
Յամէն կողմանց գրաւեալ թերի .
Ողորմեա ինձ մեղաւորի ,
Մեղաց փրկող սուրբ Գերեզման :
Ի դուռնըդ գամ թէպէտ լալով ,
Բայց փառս տամ աղօթելով .
Լուսոյդ հասնիմ ըղձալելով ,

Մեղաց փրկող սուրբ Գերեղման ։
Բազումք ընդ քո ընթացս կից,
Ես 'ի սէր քո յոտորդ է կից.
Սրբել հոգւով երկրպագս գից,
Մեղաց փրկող սուրբ Գերեղման ։
Կամաւ 'ի խաչ բեւեռեալ լոյն,
Արիւնաներկ խոցեցի լոյն.
Փառօք 'ի քեզ Թաղեցի լոյն,
Մեղաց փրկող սուրբ Գերեղման ։
Զաշխարհ ամէն զուարթ է բես,
Սիրով կապեալ յոտորդ բե բես.
Եւ համայնից նոցա նե բես,
Մեղաց փրկող սուրբ Գերեղման ։
Անմահ փրկչին դու աննը ման,
Եղեր տեղի Մարմնոյն Թաղման.
Եւ 'ի Հօրէ լուսոյն ծագ ման,
Անուանեցար լոյս Գերեղ ման ։

Գոհանանք 'ի վերայ սուրբ Գողգոթային ։

Սուրբ Գողգոթայն բարձր է շինեալ,
Պայծառ ակայլ է՛ յօրի նեալ.
Արիւնաներկ խաչ է կանգնեալ,
Եկա՛յք եկայք 'ի Գողգո թա ։

Սուրբ Գողգոթայն շնորհաց դեղ,
Բոլորովին է Ուխտատեղ.
Հող և քարինքն են մեղաց դեղ,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգոթա։
Սուրբ Գողգոթայն մինչ շինեցին,
Կաթամբ ըզկիր շաղախեցին.
Զի ըզՏէր մեր անդ խաչեցին,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգոթա։
Սուրբ Գողգոթայն է գեղեցիկ,
Ի շուրջապատն եկեղեցիք.
Սուրբ ըզխաչըն անդ պաշտեցիք,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգոթա։
Սուրբ Գողգոթայն տեղ է լալոյ,
Եւ ըզմեղըս մեր քաւելոյ.
Ըզդուռն երկնից առ բաղխելոյ,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգոթա։
Սուրբ Գողգոթայն սարսափելի,
Յոր աղօթեն ընդունելի.
Դիւրին լինի անդ լսելի,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգոթա։
Սուրբ Գողգոթայն ակնեղէն թագ,
Տեառնողաց կրկնի փափագ.
Աղօթս առնել անդէն անյագ,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգոթա.

Սուրբ Գողգոթայն է սուրբ վայր մի,
Համբուրողաց Տէրն ողոր մի.
Առ գըտանել մեղաց ճար մի,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա.
Սուրբ Գողգոթայն է բարե տուր,
Ջհայօղն 'ի վեր կաղնու զար հուր.
Միշտ հոտ անուշ տայ քաղցրա բոյր,
Եկա՛յք ելցուք 'ի Գողգո թա:
Սուրբ Գողգոթայն գերամբար ձեալ,
Ցոր խաչեցաւ Փըրկիչն օ ծեալ.
Որ զՅովհաննէս փոխանա կեալ,
Որդի ետ մօրն ամէնօրհ նեալ:
Ի Գողգոթա տարածե ցին,
Ըզձեռս և զոտ սըն ծակե ցին.
Զմայրիկն 'ի դէ- մըն լացու ցին,
Զի սուրբ ըզսիր- տըն խոցե ցին:
Քրիստոս Աստուած մեր խաչե ցաւ,
Ի Գողգոթա բեւեռե ցաւ.
Ցերեկն 'ի խոր գիշեր դար ձաւ,
Զի արեգակն խաւարե ցաւ:
Յայնժամ սուրբ կոյսն Աստուածա ծին,
Կայր առ խաչի պատուանդա նին.
Փետէր Թափէր զմազն 'ի գե տին,
Զի Միածինն էր 'ի խա չին.

Երգ ի վերայ սրբոյ Յարութեանն Քրիստոսի ։

Գոհութիւն մեծ տեառն Արար չին ,
Եւ Քրիստոսի հանրից Փըրկ չին .
Որ 'ի ձեռըն իւրոյ խա չին ,
Յարոյց ընդ իւր զմարդն առա ջին ։
Այսօր յարեաւ 'ի մեռե լոց ,
Լոյս ծագեցաւ արարա ծոց .
Զհոգիս փըրկեաց 'ի դըժո խոց ,
Աւետիս տամ ազգիս Հայ ոց ։
Լուսաւորեաց զոգիս մարդ կան ,
Սուրբ յարութեամ բըն պատուական .
Զմարմինն եւ մեզ անապա կան ,
Եւ սուրբ զարիւն իւր փըրկա կան ։
Ուրախութեամբ ճաշակես ցուք ,
Եւ սրբութեամբ հաղորդես ցուք .
Զի 'ի մեղաց սրբեալ լի ցուք ,
Յանմահութիւն փոխարկի ցուք ։
Հիւսեալ 'ի մի փառաւորես ցուք ,
Ըզյարուցեա լըն գովես ցուք .
Զլոյս Գերեզմանն համբուրես ցուք ,
Եւ զյարութիւ նըն պատուեսցուք ։
Սուրբ քաղաքըն Երուսա ղէմ ,
Ընդ որ և սուր բըն Բեթլէ հէմ .

Որք հաւատոյս մեր եղեն վէմ,
Մարտկոց ամուր դիւաց ընդ դէմ։
Տիրամայր սուրբ Աստուածածնին,
Ուրախութիւն եւ խեր Որդին.
Եւ որք այսօր սըրբաւս րին,
Սաղայէլն դասուն կարգին։

Երգ 'ի վերայ ծնօրհնու-թեանն Քրիստոսի։

Տերունդ սիրով խոնարհեա ցար,
Յարգանդ կուսին բնակեա ցար.
Զադամային մարմին զգեա ցար,
Եւ աշխարհի լոյս ծագեա ցար։
'Ի յանարատ կուսէն ծը նար,
'Ի խանձարուր ըլս պատե ցար.
'Ի յանբանից մըսուր ե դար,
Եւ 'ի մոգուց ըն պատուեցար։
Քառասնօրեայ ընծայե ցար,
Ըստ օրինաց դու 'ի տա ճար.
Փակեալ գըրան բացօղ ցու ցար,
'Ի ծերունւոյն անդ գգուե ցար։
'Ի Յորդանան մըկըրտե ցար,
ՅԱստուած Հօրէդ վըկայե ցար.
'Ի Յովհաննէ քարոզե ցար,
Գառն Աստուծոյ անուանե ցար։

Ի վերնատունն բաղձեալ է զեր,
Զահեղ խորհուրդն աւանդե ցեր.
Զաշակերտացդ զոտս լուա ցեր,
Խոնարհութեան վարս ուսու ցեր։
Ի Յուդայէ համբուրե ցար,
Ի ծառայէ ապտակե՛ ցար.
Ի չար Հրէից նախատե ցար,
Կամաւ 'ի խաչ դու բարձրա ցար։
Ընդ անօրէնս համարե ցար,
Արբեր լեղի և դառնա ցար.
Ուր կենդանիդ անշընչա ցար,
Սուր գեղարդեամբ կողն խոցե ցար։
Ի Յովսեփայ դու պատե ցար,
Ի գերեզման կոյս թաղե ցար.
Եւ մատանեաւ անդ կնքե ցար,
Ի զինուորաց պահպանե ցար։
Ի դժոխս իջեալ աւերե ցեր,
ԶԱդամ զծնողն ազատե ցեր.
Զարքայութեան դուռըն բա ցեր,
Եւ մեզ ձըրի պարգևե ցեր։
Ի սուրբ Շիրմէն փառօք յա րեար,
Բազմաց յայտնի երեւե ցար.
Ընդ աշակերտա սըն բազմե ցար,
Յորժամ փակեալ դըրօք ցու ցար։

Ի Գալիլեա ալս գնա ցեր,
Անդ զառաքեալ- սըն օրհնե ցեր.
Ի հեթանոսս առաքե ցեր,
Եւ քարոզել պատուիրե ցեր:
Յերուսաղէմ կալ տաս ցեր,
ԶԱստուած հոգին աւանդե ցեր.
Նովաւ լեզուս բաժանե ցեր,
Եւ շնորհօք զարդարե ցեր:
Ի Ձիթենեաց լերին գըլ տար,
Յորմէ փառօք վեր համբար ձար.
Դասուց վերնոց ահեղ ցու ցար,
Եւ ընդ աջմէ Հօր բազմե ցար:
Ով տէր Յիսուս Աստուած և բան,
Կրեցեր կամաւ զայս ամե նայն.
Շնորհեա քո սուրբ Տնօրէնու թեան,
Արժանացո քոյդ տեսու թեան:

Գովասանութիւն ՚ի վերայ բարեկամին Քրիստոսի
սրբոյն Ղազարու:

Իսկզբանէ Բանն Աստու ծոյ,
Եղեւ մարմին առ փրկե լոյ.
Ըզհողածին բնութիւն մարդոյ,
Եւ ՚ի մեղաց ազատե լոյ:
Լամբար լուսոյ արդարու թեան,

Ղազար քարոզ ճըշմարտու թեան ·
Որ ցուցար մեզ զուռն յարութեան,
Եւ ճանապարհ արքայու թեան ։
Արի Ղազար իմ սիրա կան,
Եկ մի մընար 'ի գերեզ ման ·
Տէրըն կոչեաց և զքեզ և հան,
Ի գըժոխոցն անդընդա կան ։
Զուարթնոց նըման աղնիւ Ղա զար,
Սուրբ և անմեղ մաքուր ար դար ·
Ձայնն լուար ըզկենա րար,
Չորեքօրեայ մեռեալդ յարեար ։
Արարչաւէր բարք գովե լի,
Լուսաճաճանչ և հրաշա լի ·
Անուանակիցդ իմ սիրե լի,
Ղազար ամբիծ զարմանա լի ։
Բանեալ խըղճուկս հոգւով տըկար,
Զքեզ աղաչեմ միշտ անդա դար ·
Զյեանեալ ծառայդ մի մոռա նար,
Ո՛վ որբաղան տէր իմ Ղա զար ։

Տաղ 'ի վերայ սուրբ Կարապետին ։

Կանանցածին չէ յարու ցեալ,
Մեծ քան ըզքեզ այլ զօրա ցեալ ·
Ի Տեառնէ է այս ծանու ցեալ,

Խնդրակատար   սուրբ կարապետ ։
Գայր կոյսն առ մայր   քո յղեա ցեալ ,
Դու յարգանդին   զայն իմա ցեալ .
Երկիր պագեր   անդ խաղա ցեալ ,
Բանին սասար   սուրբ կարապետ ։
Զաքարիա   հայրդ համրացեալ ,
Ի քում ծննդեան   բերան բա ցեալ .
Զանուանդ Յովհան-   նէս կարդա ցեալ ,
Շնորհապատար   սուրբ կարապետ ։
Ընդ մէջ կապեալ   զմաշկեայ գօ տի ,
Բընակեցար   յանապա տի .
Եւ հրեշտակաց   դու հաւաս տի ,
Նըմանեցար   սուրբ կարապետ ։
Դու արուսեակ   ծագման արփւոյն ,
Ընդունարան   շնորհաց Հոգւոյն .
Որ Մկրտիչ   Աստուած որդւոյն ,
Ընտրեալ գտար   սուրբ կարապետ ։
Ձեռամբդ առեալ   ըզջուր գե տոյն ,
Լըցեր վերայ   օրհնեալ Գըլխոյն .
Եւ ձայնի Հօր   վկայե լոյն ,
Արժանացար   սուրբ կարապետ ։
Ձայն բարբառոյ   մականուա նեալ ,
Ճըշմարտութեան   միշտ հաւա նեալ .
Ըզհերովդէս   յանդիմա նեալ ,

Գլխատեցար սուրբ Կարապետ ։
Ի գլխոյն քարոզէ ցեր ,
Տեառն ըզգալուստ աւետէ ցեր .
Որով զարամեալս բերկրեցու ցեր ,
Ուրախարար սուրբ Կարապետ ։
Պսակեալ ես դու զանազան ,
Կենաց մերոց ես գաւազան .
Քրիստոնէից լեր աւազան ,
Ո՛վ որբարար սուրբ Կարապետ ։
Առաքելոց մարգարէից ,
Մարտիրոսաց քահանայից .
Ճգնաւորաց սրբոց հանրից ,
Մեծ կոչեցար սուրբ Կարապետ ։
Քո աղօթքն է ընդունական ,
Բարեխօսեա՛ վասըն մարդկան .
Որ անուանիս Մշու Սուլտան ,
Հոգեպարար սուրբ Կարապետ ։

Գովասանութիւն ՚ի վերայ սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչին ։

Յանակ անուն հօրէ ծնեալ ,
Իբր ՚ի փշոյ մեզ վարդ բուսեալ .
Ըզ Թադէի շընորհն առեալ ,
Սուրբդ Գրիգոր հայր մեր ընտրեալ ։

Պառնազեան վառն ազգիս տան ջեալ ,
Զարչարանօք նահատա կեալ .
Ներ դառնաշունչ օձից ընա կեալ ,
Լուսաւորիչ ազգիս գո մեալ :
Աստուածորդւոյն յերկիր ի ջեալ ,
Անհեղ անուամբ իւրով կո չեալ .
Երկնանըման Աթոռ կազ մեալ ,
Լուսաւորիչ եղեր բազ մեալ :
Տանըս Հայոց հովիւ հա ցեր ,
Նըս գիտութեամբ կատարե ցեր .
Հօր Աստուծոյ ընծայե ցեր ,
Լուսաւորիչ դերողան ցեր :
Սուրբ առաքեալ չորեքտա սան ,
Եւ Մովսէսի համանը ման .
Քանոն վարուց Ճըշմարտա բան ,
Լուսաւորիչ մեր սըրբա զան :
Պարծանք եղեր համայն ազ գաց ,
Նախապատիւ Հայրապե տաց .
Ջահ և պըսակ եկեղե ցեաց ,
Լուսաւորիչ Հայաստա նեաց :
Ընդ ՚ի Սեպուհ Ճըգնեալ լե րին ;
Հիացուցեր ըղջօրս մե րին .
Հրեշտակացեալ վարուք քո յին ,
Լուսաւորիչ մարդկան ազ գին .

Օ՛ քեզ աղաչեմք միահաղոյն,
Բարեխօսել Յիսուս որ գոյն.
Փրկել ըզմեզ յանշէջ հըրոյն,
Լուսաւորիչդ դու մաքրագոյն:
Օ՛ կրասեր որդիքս ՚ի ծընունդ քոյ,
Փրկեալ զերծս յամէն փորձոյ.
Եւ ՚ի հնարից հին Թըշնամւոյ,
Լուսաւորիչդ Ազգիս մերոյ:

Երգ ՚ի վերայ սրբոյ խաչին:

Միշտ որ ընդ Հօր է նա պարզ մի,
Որ ընդ ոգին նորին բազմի.
Այսօր ամ խաչ՝ աթոռ կազմի,
Հանգչարան մի ոչ գըտանի:
Տարածեալ ընդ մարմնոյ բաւի,
Որ բարձօղն է . մերոյս ցաւի.
Խաչ այժմ ՚ի խաչին ծառաւի,
Արքունիչ մի ոչ գըտանի:
Աղբիւր կենաց յորմէ հեղի,
Անդուլ ՚ի դասս մարդկան ցեղի.
Եւ ինքն ՚ի մէջ նեղչաց նեղի,
Հանգուցիչ մի ոչ գըտանի:
Կարդայ առ Հայր իւր սիրելի.
Զայն ածելով Էլի էլի.

Եղեւ մեռեալ և պատե ըլի,
Ում պատօղ մի ոչ գըտա նի:

Դուրյեան՝ Երգ 'ի վերայ սրբոյն Յակոբեայ:

Ո՛վ իմ եղբարք յականջ առէք զիմ զբան,
Սուրբ Յակոբեայ տաճարըն է աննըման.
Սարսափելով մըտի 'ի սուրբ Գերեզման,
Լալով Շիրմին համբուրեցի ըզ.քարն:
Սուրբ Յարութին մեծ է և նր Յակոբ դար,
Սողոմոնի տաճարն անտի դարու վար.
Ինքն 'ի տեղ բարձր և բոլորն նորին սար,
Արէք տեսէք ըզՔրիստոսի եղբայրն:
Նիրմյք և պարոնք դուք ո՞ւմ բօղասէք,
Եկայք զԼոյսն զՔրիստոսին դուք տեսէք.
Միայն հազար այս ձեզ՝ ընդէ՞ր անյոյս էք,
Մեղ բարեխօս լինի Աստուածամայրըն:
Ի Գերեզմանն Աստուածածնի շատ լացի,
Զաչըս մըտաց զգաստութե անդ բացի.
Ի Ղազարու գերեզմանըն դընա ցի,
Անտի ելի 'ի Համբարձման սուրբ լեառն:
Սուրբ Համբարձման լերին մի կողմն դեղ է,
Մեղաւորաց Փրկիչ՝ ւախտից մեծ դեղ է.
Եկայք տեսէք որպէս չքնաղ այն տեղ է,
Զի սուրբ Սաղիմ գեղեցիկ ու.խտատեղ է:

Ի վերայ սուրբ Փրկչավանքին Երուսաղէմ ։

Մի՛տ դիք ինձ որ գովեմ զԱմենափրկիչն,
Կենդանեաց մեռելոց կեցուցիչ Փրկիչ .
Ախտաժետաց բժշկիչ դիւաց հալածիչ ,
Յիմարաց տգիտաց ուսուցիչ Փրկիչ ։
Ի Քրիստոսի Շիրմէն յայն վայրըն բերին ,
Ի ներքոյ խորանին զմեծ վէմըն եդին .
Զորս կողմն բաց Թողին պտուական քարին ,
Պէսպէս մեղաց չարեաց ազատիչ Փրկիչ ։
Ամենայն սուրբ Տեղին խորհրդական է ,
Բոլորըն ամէն սուրբ Աղօթարան է .
Նորաշէն սենեակքն յոյժ պատուական է ,
Դիւահարաց ախտից փարատիչ Փրկիչ ։
Մի կողմըն սուրբ Փրկչին՝ մեռելոց Թաղ է ,
Միւս կողմն որ Սիոն՝ այլազգեաց տեղ է .
Եւ այլքն ձիթենեաց պարտէզ ու պաղ է ,
Յոյս մեղաւորաց է , և քաւիչ Փրկիչ ։

Ծ՛առ կենաց դրախտին՝ Մարիամ սուրբ կոյս,
Եբեր մեզ պտուղ՝ զՏէր մեր Յիսուս.
Յորմէ ճաշակեալ՝ մեռեալք ան յոյս,
Ընկալաք զկեանս՝ յանպատմելի ՚ի լոյս:

ԷՕԻՕ ՇԷՀԻՐ

ԳՈՒՏՍՈՒ ՇԷՐԻՖԻՆ ԻՒԶԷՐԻՆԷ

ԳՈՒՏՍՈՒ շէրիֆ իւճէ տաղ լար,
Զէյթինլիք տիր հէմ աղաճ լար.
Վարան տէրտին անտէ աղ լար,
Կէլին Գուտսա կէօրիւն սա րի:
Գուտսու շէրիֆ շէհիր տու լու,
Քիլիսալէր իլէ տօ լու.
Զիյարէթլէր միսկ գօգու լու,
Կէլին Գուտսա կէօրիւն սա րի:
Գուտսու շէրիֆ հէմ գույա լըտ,
Անտէ տիր շիր վէ թաթլը լըգ.
Կէլիպ անտէն տաթմագ հիւնէր,
Ճէմի միւմին օլսուն լայ ըգ:
Գուտսու շէրիֆ տիլէղ վէ թան,
Կիտէն կէօրէն օլուր մէս թան.
Անտէ օլա ճագ գըյամէթ տան,
Կէլին Գուտսա կէօրիւն սա րի:

Գուտուսա կիտէն հէր ճանիպտէն,
Զըքըմայաճագ էլի ձէպտէն.
Սաչըա կէրէք հէր հասէպտէն,
Կէլին Գուտուսա կեօրէլիմ եա րի:

Աշգ շէհրի կեօրսէն գարա տաշ,
Ճէմի եանը ալթուն տաղթաշ.
Կիտիպ կեօրէն աէմէթլի պաշ,
Կէլին Գուտուսա կեօրէլիմ եա րի:

Թուր տաղընըն հէմ եանըա րը,
Լալէ չիչէկ ախր եօլա րը.
Ոզջայն մէրէն աղաճըա րը,
Կէլին Գուտուսա կեօրէլիմ եա րի:

Աշգ եէրլէր մէթհ օլուն սուն,
Մխուտէմ ախլէ թէսալիհ օլ սուն.
Կեօրմէյէնէ նասիպ օլ սուն,
Կէլին սիզտէ օլուն եա րի:

Գուտուսու շէրիֆ տէօրթ գափուսու,
Ալթըն սուտան որը եափու սու.
Միսկ ի ամպէր ախր գօգու սու,
Կէլին Գուտուսա կեօրէլիմ եա րի:

Գուտուսու շէրիֆէ վարմայըըյ ըմ,
Ահձէ փուլլար սաչմայըըյ ըմ.
Վարըպ օնտա տուրմայըըյ ըմ,
Կէլին Գուտուսա կեօրէլիմ եա րի:

Գուտաա կիտէն հէյրան օ լուր ,
Իշի կիւճի սէյրան օ լուր ․
Հէրկիւն տիւկիւն պայրամ օ լուր ,
Կէլին Գուտաա կեօրիւն պա րի ։
Գուտաա կիտէն խօճա կէ րէք ,
Իքի էլի ճէպաէ կէ րէք ․
Պուղտայ կիպլի սուչմաք կէ րէք ,
Կէլին Գուտաա կեօրիւն պա րի ։
Գուտաա կիտէն եանըչ կէ րէք ,
Կեօզլէրի տօ– լու եաշ կէ րէք ․
Ճիւմլէսի տօսա գարտաշ կէ րէք ,
Կէլին Գուտաա կեօրիւն պա րի ։
Գուտաու շէրիֆ ալթուն էլ մա ,
Պէնի տաշտան տաշա չալ մա ․
Կեօրմէ յինճէ ճանըմ ալ մա ,
Կէլին Գուտաա կեօրիւն պա րի ։

Տէֆա աշէղ Գուտպաու շէրիֆ Իւշէրինէ ։

Րորզու խտէն կիտէր Գուտաուն ՚եօլունա ,
Գըլյար ճանա ըրըղկըլնա մալընա ,
Սուրբ Յակոբաէ գարշը կէլէր գուլունա ․
Պէն Գուտուսատան այրըլտըղըմ աղէրիմ ,
Կէճէ կիւնտիւզ տէրտւնիմի տաղէրիմ ։

Նայի հայաթ ճօշուպ մէ չաղլար ագար,
Կիւնահքեարլէր կիւնահը հէփ եագար,
Գուտուս կեօրմէյէն ահ խախուպ աղլար·
Պէն Գուտուս": Կէճէ կիւնտիւզ աէր":
Հիչ սէվմէյէն վարմը Գուտուսու տիւնեատէ,
Արասան պուլունմազ պիր գուլ պաղչէտէ,
Կեօրէնլէր աշգը հագ իլէ եօգմէտէ·
Պէն Գուտուս": Կէճէ կիւնտիւզ աէր":
Պիր տիեար իչինտէ անըն եօգ էշի,
Կեօրէնին գալպինտէն կիտմէզ աթէշի,
Հագիգէթ շէրիֆ տիր Թօփրաղը Թաշը·
Պէն Գուտուս": Կէճէ կիւնտիւզ աէր":
Գուտուս շէրիֆ շէհրի ճանլար մէքեանի,
Նէպիլէրին մումինլէրին վէթանի,
Անտա տիր ճէմխօնինին հասրէթի·
Պէն Գուտուս": Կէճէ կիւնտիւզ աէր":
Իման սահիպինէ չօգըման սուր տուր,
Տէկիլ եըլտա պիր կիւն՝ ադլընը տուրտուր,
Հէրնէ սաաթ կիրսէն օլնադըթ նուրտուր·
Պէն Գուտուս": Կէճէ կիւնտիւզ աէր":
Ն՛ վալիտէ սուլթան րահմէթ սէն պանա,
Տուան կէչէր չահլէր Շահի օղլունա,
Նամիգ էթմին թէքրար կէլիպ կեօրմէկէ·
Պէն Գուտուս": Կէճէ կիւնտիւզ աէր":

Եղ. սուրբ Յարութեան երգերնէ :

Սուրբ Յարութիւնու կեօրմէք կէ րէք ,
Կեօրէնլէրուն դալմաղ իւ րէք .
Տիւնեայը թէրք էթմէք կէ րէք ,
Կէլին սիզալէ կեօրիւն պա րի :
Սուրբ Յարութիւն րուհանի՞մա զոր ,
Եէլ էստիքճէ միսկլէր գօ գար .
Քրրիստոսում անտէ կէ զէր ,
Կէլին սիզալէ կեօրիւն պա րի :
Սուրբ Յարութիւն պուճագ պուճագ ,
Մումլար եանար գուճագ գուճագ .
Եօգ տուր օնճու- լայըն օ ճագ ,
Կէլին սիզալէ կեօրիւն պա րի :
Կիրտիմ գափու- տան իչէ րի ,
Հաստէ ճանըմ օլտու տի րի .
Անտէ սունտում տիլէ կի մի ,
Կէլին սիզալէ սունուն պա րի :
Սուրբ Յարութիւ- նուն գուպպէ սի ,
Անտէ տիր Մէ- սիհին թիւրպէսի .
Կէլիպ կեօրէն օլուր Մահտե սի ,
Կէլին սիզալէ օլուն պա րի :
Օ. իյնէթինէ նօզ ալը սեօզիւմ ,
Եչիկլինէ . սիւրախիւմ իւզիւմ .

Սուրբ Գերեզման էքի կեօ զիւմ,
Կէլին սիզանէ կեօրիւն պա րի ։
Կիտոլիմ Գերեզ- ման պաշը նայ,
Կեօզլէրիմ տօլ- տու եաշ ըլայ ·
Հայէր էթմիմ դարտաշը մայ,
Օտա կէլին կեօրսիւն պա րի ։
Կիթմիմ տուրտում դափուսու նա,
Հէյրան օլտում եափուսու նա ·
Նասիպ օլսուն հէփիսի նէ,
Կէլին սիզանէ կեօրիւն պա րի ։
Կէճէ օլուր կիւնտիւզ կի պի,
Գանտիլլէր եանար եըլտըզ կի պի ·
Տիրէկլէրի եալտըզ կի պի,
Կէլին սիզանէ կեօրիւն պա րի ։
Խուքմէք տաղլար ալչաք օլ սուն,
Ուզուն եօլլար եաքըն օլ սուն ·
Նուրի կեօրմէք նասիպ օլ սուն,
Կէլին սիզանէ կեօրիւն պա րի ։
Թիւրլիւ թիւրլիւ ամպէր գօ գար,
Նուր Թուրփանտա սէնտէն չը գար ·
Ճիւմլէ ալէմ սանա պա գար,
Կէլին սիզանէ կեօրիւն պա րի ։

Երգ սուրբ Յակոբ Խաչերինէ:

Սուրբ Յակոբ պիր վանք ունի ու լու,
Ճիւմլէ միլլէթէ անըն գու լու.
Կէլիւպ միւրատ ալըն սօ լու,
Միլլէթ կէլիւպ ալըն պա րի:
Սուրբ Յակոբ պիր ալայ պա շի,
Կէօրէնլէր ակը- քէրլէր եա շի.
Սուրբ Յօհաննէս հօզ դարա շի,
Միլլէթ կէլիւպ կէօրիւն պա րի:
Սուրբ Յակոբ պիր ալթուն ռի նի,
Շահլէր եափմըշ եափուսի նի.
Կէօրտիւմ շաշըրըմ դափուսի նի,
Միլլէթ կէլիւպ կէօրիւն պա րի:
Սուրբ Յակոբ պիր ալթուն ֆէ նար,
Տիրէկ կիպի մումլար եա նար.
Հէփ մաղլուպին անա սու նար,
Միլլէթ կէլիւպ սունուն պա րի:
Սուրբ Յակոբուն պատիկրլէ րի,
Զօգ կիւզէլ տիր րէնկլէ րի.
Զինիտէն տիր տիրէքլէ րի,
Միլլէթ կէլիւպ կէօրիւն պա րի:
Սուրբ Յակոբա հէյքէլ հիւ նէր,
Կիւնահ աթէշ լէրի սէօ նէր.

Վարդապետլէր Թաքօր տեօ նէր ,
Սիզան կէլիւպ կեօրիւն պա րի ։
Սուրբ Յակոբուն ալիկ պա չի ,
Էօրթիւլէրի հինա դումա չի .
Ճանա հայաթ վէրիր ա չի ,
Սիզան կէլիւպ եէյին պա րի ։
Սուրբ Յակոբուն հէփ եափը որ ,
Չիչէքլի սէտաէֆ ախը գափը որ .
Սըրմա կիւմիւշ ախւր էօրթիւսիւ ,
Սիզան կէլիւպ կեօրիւն պա րի ։
Սուրբ Յակոբ Թահթ ըըր նուրա նի ,
Սէվէրլէր գաւու- րին պիլէ նի .
Եիկիրմի պէշ ախը խալա նի ,
Սիզան կէլիւպ կեօրիւն պա րի ։
Թիւրլիւ Թիւրլիւ ախւր նամէ լէր ,
Շազ օլուր անի կեօրէն լէր .
Հասրէթ չէքէր կեօրմէյէն լէր ,
Սիզան կէլիւպ կեօրիւն պա րի ։
Աստուածածին պիրաղ եի րագ ,
Գէթսէմանի գըրդ պիր պագ .
Շիֆայէթ գըլ պիլզէ տէ տագ ,
Սիզան կէլիւպ տէյին պա րի ։

Ուրիշ տաղ Աստուածածնին Խաչերէնէ ։

Աստուածածին կոյս Մարի ամ,
Սէնսին Լէֆէն- տիմ տօղու րան.
Կիւնահքեարլէ- րի գայը րան,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Աւաղանտան արդար տօղ տու մ,
Կիւնահ իչին- աէ ղարղ օլ տու մ.
Գէն տէրմանի սէնտէն պուլտու մ,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Հատտէ տիւշտիւմ ինկլէր ձա նըմ,
Եա նիձէ օլուր պէնիմ հա լըմ.
Դոյէլթ նաչար օլմուշ օլ տու մ,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Աղլայայըմ կիւլմէսէյ իմ,
Կեօզիւմ եաշըն սիլմէսէյ իմ.
Սանա մալիւմ էյլէսէյ իմ,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Կեօզիւմտէն գան- լը եաշ ա գար,
Ճիւմլէ ալէմ սանա պա գար.
Սէն տիլէրսէն պիզէ եէ թէր,
Աստուածածին կոյս Մարի ամ։

Գուրպան օլայ- ըմ պէն սա նա,
Նազար էյլէ պաք գուլու նա.

Տիլէ փատի- շահ օղլու- նա ,
Աստուածածին կույս Մարի ամ ։

Քրիստոսուն ազիզ Տնօրէնութեան իւզէրինէ ։

Եարատան Հագ նազար էթ տի ,
Հազրէթի Ատէմի վար էթ տի .
Վէ էմրի նութգ բաղլանըյ լէ ,
Ճէմի տիւնեա թէքմիլ օլ տու ։
Եարատըլմըշ նէպատէ թի ,
Հագ ինսանա թէալիմ էթ տի .
Քէզա ճէմի մախլուգ լէ րի ,
Թաազիմլէրլէ անէ վէր տի ։
Կուդաթ անէ թէնպիհ էթ տի ,
Պու իչէրտէն էվմէ տէ տի .
Սաատագաթլէ կէր գալըր սէն ,
Մուտայիմ սէն եաշա տէ տի ։
Իմտի խայըն իպլիս շէյ թան ,
Ղայէթ իֆրաթ գըսգանճլըգ տան՝
Պուլնա թահմիլ էտէմէյ իւպ ,
Ինսանը տուր էթտի Հագ տան ։
Տիւշտիւ օլտէմ Հազրէթի Ատէմ ,
Քէնտի սիւթիւն չէօհրէթին տէն .
Եասըր օլտու կիրտի զէ մէ ,
Վէ խըլքըն թահթ հիւքմիւնէ ։

Ֆարզ օլունտու · անտէն սօնրա ,
Քի թէն ալա Մէսիհ մէվլա ·
Սէֆիլ ինսան թապիէթի նի ,
Եասըրլըղտան գուրթարմա ղա :
Իլք էվվէլ Մու- սա փէյղամպէր ,
Պու հագգա եազ- տը քէլիմ լէր ·
Քէզա Դանիէլ վէ Եսայ ի ,
Վէ հէմ սաիր հէփ նէպի լէր :
Նէպիլէրին հէփ քէլա մը ,
Քի օլունուր գըրաա թը ·
Մէսիանըն տօղուճա ղը ,
Ճիմալի օլսու թէքմիլա թը :
Մարիամըն իլք վէթա նը ,
Նազարէթ տիր չիրին չէհ րի ·
Քէմալլյէթտէ լաթիֆ ա զիզ ,
Վէ փիւր զիյապիլ լութֆու պա րի :
Մէլէք իրսալ Հագտան օլ տու ,
Վէ մուժտէի անէ սուն տու ·
Տէտի չա́ղ օլ եա́ մուֆէր րիհ ,
Եա́ մումթէլի հիւսնիւ քիւլլիւ :
Ռէվլապ էթտի Մէրիէմ ա նէ ,
Պիլմէմ տէտի պէն տահա էր ·
Վէ նէ վագըթ քի ֆէհմ էթտի ,
Քէլամուլլահ էնտի ա նէ :

Կեօքտէ բուլուդ իզհար օլ տու,
Մօկ չէհրինէ մալիւմ օլ տու.
Կիւն տօղուշու Թարաֆըն տէն,
Իւչ ալիմլէր ուահի օլ տու:
Չօգ ձէմայէթ լէ կէլտի լէր,
Եըլտըզը նը շան Թութտուլէր.
Հազրէթլէրինէ գավուշտու լէր,
Աղըմ փէշկէշ տէ սուննտու լէր:
Մուրատլէրինէ քի էրտի լէր,
Սէձտէ գըլըփ շիւքր էթտի լէր.
Սիզտէ միւրատ ալալը նըղ,
Մէվլուտ եէրին կեօրէսի նիղ:

Աշըղ սուրբ Ծնունդ եալչէրէնէ:

Ծընունդ քիւչիւկ այր չէհիր տըր,
Մէսիհին տօղ- տուղու եէր տըր.
Խնամըլէրին հէփ հազրէ Թի,
Կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ րին:
Ցիսուս Քրիստոս անտէ տօղ տու,
Իւչ փատիշահ կէլիփ կեօր տիւ.
Աղըմ փէշփէշ- լէր վէրիլ տի.
Կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ րին.

Էշիկի տէր սիւտ մերմերտէն,
Պէշիկի լալ իւ կէվհէր տէն.
Յօրթիւսի հինտ ու եէմէն տէն,
Կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ բին։
Փատիշահլէր հինտ եէմէն տէ,
Կեօրտիւլէր պիր եըլտըզ կեօք տէ.
Տէտիլէր նուր տօղմուշ եէր տէ,
Կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ բին։
Եըլտըզ իչրէ պիր վալի տէ,
Նուր էվլատը գուճաղըն տէ.
Եօլա չըգտը. լար անի տէ,
Կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ բին։
Հերօվտեսէ տախիլ օ լուպ,
Նէրտէ տօղտու տէյու սօ րուպ.
Սօնկրա եըլտըզ իլէ պու լուպ,
Կեօրտիւմ մէվլուտ մըսուր եէ բին։
Սուրբ Ծընունտըա իրիշտի լէր,
Իւչ փատիշահ պիր կիրտի լէր.
Պաղտասարլէ Մէլքօն Գասպար,
Հուզուրէ պաշ էնտիրտի լէր։
Իւչ թիւրլիւ փէշքէշ վէրտի լէր,
Ալթուն պուհուր ասխըլէնտա լէր.
Տեօնիւպ անտէն շատ կիթտի լէր,
Սուրբ Ծընունտըու վազ էթտի լէր։

Նէ սաաթ քի Քրիստոս տօղտու ,
Իւսթիւնէ նուր սայպան օլ տու .
Հըրէշտակլար կէօքտէն էն տի ,
Փառք՚ի բարձունս անտէ տէն տի ։
Հէփ չօպանլար իշիթտի լէր ,
Պու նէ՞ սէտա տըր տէտի լէր .
Գուզու փէշկէշ , կէթիրտի լէր ,
Սէճտէ գըլըպ շիւքր էթտի լէր ։
Մ՝էրիէմ Յօվսէփ լէ պէրա պէր ,
Պիր մաղարայա է կիրտի լէր .
Քառաասունքու սագլատի լէր ,
Ինսան խուլգի կէօրմէտի լէր ։
Քառաասունքու պիթիրտի լէր ,
Պիր չիֆթ կէօվէրճին ալտը լէր .
Սուրբ Տաճարա կէօթիւրտիւ լէր ,
Միւճիւզաթլէր չօգ կէօրտիւ լէր ։
Մ՝էրիէմ անէ վալիտէ սի ,
Գուճագընտէ տիր տանէ սի .
Կէօք իքէն քէն տի հանէ սի ,
Շիմտի մըսուր տիր լանէ սի ։
Օ՛ընունգտա վար էլլի տի րէկ ,
Հէր պիրի պիր թիւրլիւ ը րէնկ .
Անտէ գապուլ օլուր տի լէկ ,
Կէօրտիւմ մէվլուտ մըսուր . էհ րին ։

Ահէնկ սապա խաչէրօնլու ուսուլընտէ ։

Բէլամուլյան ձէսէտիյ լէ ,
Կիւնահըմըզ հասէպիյ լէ ․
Խաչա չըգար րահէթիյ լէ ,
Վալիտէսի հուզուրին տէ ։
Էվվէլ խաչը կէօթիւրտը լէր ,
Իւզէրինէ եաթըրտը լէր ․
Էլ այաղըն մըխլատը լէր ,
Վալիտէսի հուզուրին տէ ։
Նէք էվլատը խաչտան ալա գար ,
Գանը սէյլէր կիպի ա գար ․
Կիւնահըմըզ չիրքին եայ գար ,
Վալիտէսի հուզուրին տէ ։
Սաաթ տօգուզ ձիւմայ կիւ նի ,
Զաղըրարագ փէտէրի նի ․
Թէսլիմ էթտի նուր րուհի նի ,
Վալիտէսի հուզուրին տէ ։

Ահէնկ Գուստա չէրէֆ ուսուլէրէնտէ ։
Տէվրան ․ Վարսաղ խօշմա ։

Ալիձէ մէթհ էթսէմ Գուտսու շէրիֆի ,
կէլին կէօրիւն խպնուլլահըն վարինի ․

Նաս իչինտէ ճիհան տէնիլէն պու տուր ,
Կէլին կեօրիւն պաղճէսինի պաղինի ։
Զօգտան չէքէրխիմ պէն հասրէթինի ,
Աչէմ պիլիւր նիճէ մուճիւզաթինի .
Կէլին կեօրիւն խուպ զինէթինի ,
Շիւքիւր էօփտիւմ Իպնուլլահն էլլինի ։
Նիճէ փէյղամպէրին մէզարը վար տըր ,
Իսանըն Թիւրպէսի ճիւմլէտէն սէր տիր .
Զինէթլի րիւշան ճիհանտէ պիր պիր ,
Կէլին կեօրիւն կեօզ իլէ անի ։
Սար Եագուպին ճիւմլէ մէսքէնի փաք տըր ,
Մաարուֆի եէթիրէն եարատան հագ տըր .
Փիւր գանտիլլէրին Թասվիրի եօգ տըր ,
Տօնատըրլար չէվրէ եանըն եէրինի ։

Տէսթան . Մուխամմէս ։

Իփթիտա սէրտէն էօվէյիմ
Հալի Գուտուս չէրիֆին ,
Հէր չէհիրտէն մուպարէք տիր
եօլու Գուտուս չէրիֆին .
Փէք զիյատէ գօգուլու տուր
Կիւլի Գուտուս չէրիֆին ,
Կիւզէլ Ֆարսի արէպի տիր
տիլի Գուտուս չէրիֆին .

Հիչ պիր ախպարան պուլունմազ
պալի Գուտսու շէրիֆին ։
Տէնկի եօգ տուր պու ճիհանտէ
եարաթմըշ տըր Հագ ղանի ,
Մէվլա սույու կեօքտէն վէրիր
Թաշտան եէթիրիր նանի .
Չէշմէսի իրմաղի եօգ տուր
հաճէրտէն տիւր մէքեանի ,
Ալլահա էմանէթ օլսուն
Փատրիգ իլէ րուհպանի .
Հատտէն աշըրը կիւզէլ տիր
իլի Գուտսու շէրիֆին ։
Ճիւմլէ ալէմ հասրէթ չէքէր
կիւզէլ խամ ու ատընա ,
Հէր քիմ կէլիւպ կեօրիւր իսէ
միւշթագ օլուր տատընա .
Քիմ քի կեօրիւր այրը տիւշէր ,
հէր ան սալար եատընա ,
Սըտգ իլէ զիյարէթ էտէն
իրիշիր միւրատընա .
Մաղրըգ մէշրիգտէն կէօրիւնիւր
տաղի Գուտսու շէրիֆին ։

Աղէ Մար Եագոպ Խոջէրինէ :

Տէոլիան . Տիվանի :

Փուսէր իքէն չէքէր խախ
եմ Մար Եագուպ հաարէթին ,
Շիւքիւր կեօրտիւմ նը մէզարին
սէյր էյլէտիմ զինէթին :
Զինէթինէ կեօզ գամաշուր
Հագ Նազարէթէն սագլասըն ,
Աղլէ Ֆիքրէ հիչ սըզըշմազ
Թասվիրի եօգ ալէթին :
Ալէթի զէր իւ տիւրտէն տիր
լալի կէվհէրտէն քեանի .
Մուէզզին միւատէրրիսի չօգ
խուպ խաէրլէր խըզմէթի :
Խըզմէթի կայէթտէն չօգ տուր ,
խաէնի Հագ սագլասըն ,
կեօրէնլէր շաղ մէսրուր օլուր ,
չօգ տուր Հագըն հիգմէթի :

Ջումլէ ալէմ հաարէթ չէքէր
Մար Եագուպուն եէրինէ ,
Վիճէ հիւնքեար նիճէ պէյլէր
եէթմէտիլէր սըրրինէ :

Տիլ իլէ մէթհի օլունմազ
Նիճէ էթսէմ մէթհինի ,
Պու չիրքին կուշ խըլէյուպ
մութլու կէլիպ կէօրէնէ ։
Կէօրէնլէր տօղրու սէօյլէսին
սէօզիւմիւզ վար մը խիլաֆ .
Նաս իչինտէ պիր տախի եօք ,
չիւքիւր պիզէ վէրէնէ ։
Սիմ իւզէրի չօք ատէմ վար
չէյթան եօլուն տաղլամըշ ,
Կէլիւպ զիյարէթին էթմէզ
թամամըշ տըր սիմ զէրինի ։

Աշըղ տուրէ Յարութիւն Խուշէրինէ ։
Տէսրան . Սէմայի ։

Նիճէ էօյլէմ սուրբ Յարութիւնի ,
Գանատլէրին եօք թաալի րի .
Կիրտիմ չէվրէ եանըն կէզ տիմ ,
Պու ճիհանտէ եօք էրպա պի ։
Խաս սէնին կէօրտիւք եէ րի ,
Պիրէր կիրտիք հէփ իչէ րի .
Էօփտիւք մէրմէր սուրբ Մէզա րի ,
Պուլնտու տըր եէր կէօք սահի պի .

Շիւքիւր կեօղլիւմ իլէ կեօր տիւմ,
 Թիւրապինէ եիւզիւմ սիւրտիւմ.
 Աղլէ յուպ պա- ազա տուր տում,
 Պագմադա էթ- տիմ հիճա պլ :
Գիրտ տեօրթ գանտից միւտէմ եա նար.
 Օն եէտի տէ մյանտէ վար.
 Գափուսուն իւսթիւնտէ տիր,
 Լուսաւորի- չին թասլի րի :
Իւչ միլլէթ թափօր տեօ նէր,
 Մէզարտէն օ- լուպ միւնէվ վէր.
 Հիսապսըզ գան- տիլլէր եա նար,
 Րուհանի չաղ- լըզ նըշա նի :
Պիւնյէթի չօգ- եիւճէ ու լու,
 Իչինտէ րուհ- պանի սօ լու.
 Ճիւմլէմիզ ի- սանըն գու լու,
 Իչինտէ վար պիր գաչ ճա մի :
Օ, խյնէթլը տիր ճիւմլէ եէ րի,
 Իչինտէ նա- պիլէր վա րի.
 Կեօղլիւմ իլէ կեօրտիւմ նէ եէրի,
 Օլ տէմ չէքտիմ իճթիհա պի :

Ազիզ Մերիէմ Անէնին Իւղերինէ:
Տէօնան. Վարսախ:

Իպթիտա կեօքտէն պիր մէլէք էնտի,
կէօրտի նուր տուտարը Մէրիէմ Անէնին.
Հագըն տիվանընտէն սէլամը վէրտի,
Ալտը ֆէհմ իգրարը Մէրիէմ Անէնին:

Իգրարընը ալտը կեօյէ չէքիլտի,
Մէրիէմին իւստիւնէ լութֆու սաչըլտը.
Եէրտէն կեօյէ նուրտան տիրէկ տիքիլտի,
կեօթիւրտի խապէրի Մէրիէմ Անէնին:

Խապէրինի մէլէք Հագա կեօթիւրտի,
Տօղուզ մահ վէ ճ կիւն մութլու պիթիրտի.
Նուրտան նուր փիւսէրի տօղտու կէթիրտի,
Ռիւշան օլտու եիւրէկի Մէրիէմ Անէնին:

Տաղըլտը էֆքեարի՝ սարտը փիւսէրի,
Մէսրուր օլտու կիւլտի էօփտի Հագ պարի.
Տէսթ փայինէ սիւրտի եիւզ իլէ սէրի,
Խաս էմտի չիրի Մէրիէմ Անէնին:

Շիրի մէմէտէն էմտի՝ եէտի պարինի,
Թէսլիմ էթտի Խիւտա ձիւմլէ վարընի.
Մըսուրտէ իյլէտի խուսպձէ եէրինի,
Շէնիալէնտի շաղը Մէրիէմ Անէնին:

Կէօքտէ մէլայիքլար շաղ օլտուլէր,
Իւչ հիւնքեարլէր խապէրինի ալտըլէր.

Նուրըղ իլէ կէլիւպ եէրին պաւլաւլէր ,
Հիւնքեարլէր հիւնքեար Մէրիէմ Անէնին .
Հիւնքեարլէր իչէրի պիրէր կիրտիլէր ,
Իւչիւնէ իւչ Թիւրլիւ Հադը կեօրտիւլէր .
Պիրի պիրինի սօրուպ խապէր վէրտիլէր ,
Սէյր էթտիլէր եէրի Մէրիէմ Անէնին :
Իշէրինի կեօրտիւլէր չօլ Խայնուլլահըն ,
Միւճիզաթը չօք տուր շանի Ալլահըն .
Եօխտիւլէր փայինի օլ շահլէր Շահըն ,
կեօրտիւլէր սէթթարը Մէրիէմ Անէնին :
Սէթթարըն մէթաարի իլէ տինտիլէր ,
Փէշկէշլէրին վիրիւպ կիրու տեօնտիլէր .
Եօլա տիւշիւպ տիւրլիւլէրէ պինտիլէր ,
Օտուլէր Թիւճճարը Մէրիէմ Անէնին :
Թիւճճար կիպի տաղըթտիլէր չէքեարի
Հէրքէս արզուլէտի քէնտի շէհրի .
Չէքտիլէր տեօքտիլէր գաթար պէհարի ,
Պիլտիլէր սըրրը Մէրիէմ Անէնին :
Նիհան պիր սըր խալի կէլտի ճիհանէ ,
Սէսի կիթտի Հինտիսթանէ Եէմէնէ .
Հաք տիհանտէն պիր սէս կիթտի տամանէ
Եէթտի պիզէ ճարը Մէրիէմ Անէնին :
Ճ՛ար էթտի Ղաղարա՝ տիրիլթտի Խիւտա
Շէյթանըն կիւչինէ տիւշտիւ պիր սէտա

Քէրէմ էթտի ալիզէ եէթտի իմտատա ,
Գիրտաէ եօգ ուճարը Մէրիէմ Անէնին ։

Ուճարը եօգ ակրտաէ սեօյլէնիր ալիր տատ ,
Յամանաէ իզլիւէր խըէտիւէր տատտ .
Հաղ սաղէրտէն ալըզը խըէտի էզատ ,
Կեօրտիւնիւզ հիւնէրի Մէրիէմ Անէնին ։

Հիւնէրի եէթիշիւր եօխսուլըւալյէ ,
Խատ կիթաի կիրտաի Յորզանէն չայէ .
Մուձիզաթ խըէտի ձիւմլէ աիւնեայէ ,
Զաւոր միւնէվվէրի Մէրիէմ Անէնին ։

Մինէվվէր Մարիամըն չիրի սեօյլէտի ,
Աշգըն ռէրեադընի նիշան պօյլատի .
Լայըգլըրա Մէվլա գըլամէթ էյլէտի ,
Կեօրտիւլէր ալիզ մէգամը Մէրիէմ Անէնին ։

Վալիտէ սուլթանըն չիրին կիւշ իալին ,
Մուտէմ զինտէ կիւշի Մէրիէմ Անէնին .
Ձիհանէ կէլմէմիշ պեօյլէ պիր վէլի ,
Մէլէքտէ եօգ էշի Մէրիէմ Անէնին ։

Փալիլէթլէ տօղատ տուըը ղաթի ,
Աւէմէ եէթիշիւր չօգ միւձիզաթի .
Մէվլայէ խուսդ կէչէր հէմ չէֆաաթի ,
Պիր տախի եօգ էշի Մէրիէմ Անէնին ։

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԵՐԱՅ ՍՈՒՐԲ ՈՒԽՏԱՏԵՂԵԱՑՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ

Ի վերայ սուրբ Հրեշտակապետի վանիցն Հայոց ։

Սուրբ Հրեշտակապետի վանքն մայրապետաց՝ Աննա քահանայապետի տունն է, և առաջին բանտն Քրիստոսի ։ Անդ է Ձիթենի սուրբ ծառն՝ ընդ որ կապեցին զՏէրն մեր ։ Եկեղեցին վեց խորանօք զարդարեալ է .

1. Աւագ խորանն Հրեշտակապետաց .
2. Սերովբէից } յերկասին կողմանս
3. Քերովբէից } Աւագ խորանին ։
4. Սբ Հռիփսիմեանց խորանն յաւանդա″ ։
5. Սուրբ Բանտի խորանն 'ի հիւսիս ։
6. Սբ Չարչարանաց խորանն 'ի գաւիթն ։

Ի մէջ սուրբ Յարութեան Աշխարհամատրան Տաճարի եղեալ ուխտատեղիքն ։

1. Սարսափելի սուրբ Գողգոթայն և խորանն և պատառեալ վէմն է այժմ՝ Յունաց ։
2. Անդ՝ սուրբ Տարածման տեղին և երկու խորանքն՝ Լատինաց ։
3. Սուրբ Գողգոթայի առաջին դուռն և խորանն՝ Լատինաց ։

4. Քրիստոսի փուշ պսակի մասունքն և խորանն՝ Յունաց ։

5. Սուրբ Լուսաւորչի եկեղեցին՝ Հայոց․ յորում կան երկու խորանք, յանուն Սբ Լուսաւորչի և սուրբ Կարապետի ։

6. Սբ Հեղինէ դշխոյի լուսամուտն՝ Մեր ։

7. Սուրբ Խաչգիւտն և խորանն՝ Լատինաց ։

8. Քրիստոսի հանդերձից բաժանման մասունքն և խորանն՝ Հայոց ։

9. Ղունկիանոս հարիւրապետի մասունքն և խորանն՝ Յունաց ։

10. Քրիստոսի երրորդ բանտն՝ յորում կան երկու խորանք՝ Յունաց ։

11. Սուրբ Պարտէզն և խորանն՝ Լատինաց ։

12. Փոքրիկ եկեղեցին յանուն սրբոյ Կուսին՝ Լատինաց․ յորում է և մասն Սեան՝ ընդ որ կապեցին զՔրիստոս ։

13. Յարևելս առաջի Քրիստոսի սուրբ Գերեզմանին փառաւոր տաճարն՝ Յունաց ։

14. Սուրբ կենսատու Գերեզմանն Քրիստոսի՝ Հայոց, Յունաց, և Լատինաց․ յորում է և

15. Սուրբ Հրեշտակի կանգնած քարն ։

16. Փոքրիկ եկեղեցին և խորանն՝ կից սրբոյ Գերեզմանին՝ Ղփտաց ։

17. Յովսեփայ Արեմաթացւոյ գերեզմանն և փոքրիկ եկեղեցին և խորանն՝ Հայոց ։

18. Սուրբ Իւղաբերից խորանն՝ Հայոց ։

19. Սուրբ Աստուածածնի Ուշաթափման տեղին՝ Հայոց:

20. Աստի սանդխովք 'ի վեր՝ մեծ վերնատունն՝ Հայոց. յորում կան երկու խորանք, Աւագ խորանն՝ Խաչելութեան, և Երաշխաւոր սուրբ Աստուածածնի խորանն:

21. Սուրբ Պատանատեղին՝ Հայոց, Յունաց, և Լատինաց. Երկրպագելի միայն:

22. Ադամ Նախահօր գերեզմանն, և խորանն 'ի ներքոյ Գողգոթային՝ Յունաց:

23. Աստ է և Մելքիսեդեկ քահանայի գերեզմանն՝ ըստ աւանդութեան:

24. Աւ թագաւորաց գերեզմանքն՝ առ որմով տաճարին Յունաց՝ հանդէպ Պատանատեղւոյն:

25. Սուրբ Յարութեան տաճարին մեծ դրան պատուեալ Սիւնն:

Յարտաքին գաւթի սրբոյ Յարութեան տաճարին է փոքրիկ եկեղեցին Մեր՝ յանուն սրբոյն Յովհաննու աւետարանչի, որ յատուկ Ուխտատեղի է վասն մարմարինեա Սեան՝ ընդ որ կապեցաւ Փրկիչն մեր: Ունի երիս խորանս, Յովհաննու աւետարանչի, Հայր Աբրահամու, և սուրբ Չարչարանացն Քրիստոսի:

Աստ է և եկեղեցին Խփտուոց. և Հայր Աբրահամու վանքն և Տեառնեղբայր որ

Յակոբայ փոքրիկ եկեղեցին Յունաց , ընդ որ եղանեն և 'ի մեծ վանսն իւրեանց ։

Ուխտատեղի է մեզ և սուրբ Գէորգայ եկեղեցին Խմխուլոյ . և վանքն Ասորւոց , որ ըստ աւանդութեան՝ էր տունն Մարկոսի աւետարանչին ։ Յերկուսին 'ի սոսա պատարագեն մերայինք մի անգամ 'ի տարւոջ ։

Դոյ ևս Յովակիմայ և Աննայի տունն , բայց այժմ լքեալ է և թողեալ յամայիս ։ Նոյնպէս և Պրոպատիկէ աւազանն ։

Արտաքոյ որմոյ Երուսաղէմի եղեալ ուխտատեղիք և երևելի յիշատակաց վայրքն ։

1. Սուրբ Փրկչի վանքն մեր , որ էր տուն Կայիափայ քահանայապետի ։ Աստ է երկրորդ Բանտն Քրիստոսի . աստ ուրացաւ Պետրոս զՏէրն . աստ է և Քրիստոսի սըրբոյ Գերեզմանի դրան կափարիչ վէմն , որ քարն է Աւագ սեղանոյն ։

Վանքս այս՝ բայց 'ի տաճարէն , նորոգ կառուցաւ գեղեցիկ և չքնաղ յօրինուածովք 'ի թուին Փրկչին 1849 , յերրորդամի Պատրիարքութեան Կիրակոսի Արքեպիսկոպոսի Երուսաղէմացւոյ ։ Դուին սրբոյ Վանուցս է գերեզմանատուն Պատրիարքաց և Աւագ լուսարարաց և այլ ևս Նշանաւոր կարգաւորաց ։ Իսկ արտա-

քոյ վանիցս յարեւմուտս կոյս՝ է գերեզ-
մանատուն ընդհանուր քրիստոնէից ։

2. Սուրբ Սիոն վերնատունն , ուր էջ Հո-
գին սուրբ յԱռաքեալս . բայց է 'ի ձեռս
Տաճկաց ։ Նոյն են Դաւթի մարգարէի և
Սողոմոն արքայի գերեզմանքն՝ անմատչելի
'ի քրիստոնէից ։

3. Սրբուհւոյ Աստուածածնի որովհետա-
սպաս գերեզմանն՝ Հայոց . և Յունաց ։ Ի
մէջ եկեղեցւոյս է Հայր Յովսեփայ գերեզ-
մանն 'ի ձեռս Մեր , և Յովակիմայ և Աննայի
գերեզմանքն 'ի ձեռս Յունաց ։ Նոյն Աւագ
խորանն Մեր՝ որ է կից յորմն սուրբ Աստ-
ուածածնի գերեզմանին . Ասորւոց և Խըփ-
տւոց պատարագամատոյց խորանքն՝ Մեր .
և երեք խորանք ևս Յունաց ։

4. Ներքոյ սրբոյ Աստուածածնի տաճա-
րին յարևելս կոյս՝ է այրն ուր ննջեցին Ա-
ռաքեալք, և տեղին՝ ուր մատնեցաւ Քրիս-
տոս Տէրն մեր , և է 'ի ձեռս Լատինաց ։

5. Մերձ են աստ և Պարտէզն՝ ուր աղօ-
թեաց Փրկիչն .

6. Եւ տեղին՝ ուր աղօթեաց Սրբուհի կոյսն
'ի ժամու քարկոծման սրբոյն Ստեփաննոսի .

7. Նոյն քարկոծման վայրն սրբոյն Ստե-
փաննոսի Նախավկային ։

8. Տեառնեղբօր Նահատակման տեղին՝
Մեր , որում մերձ են՝

9. Մարգարէից գերեզմանքն և Աբեսաղոմայ արձանն ։

10. Նոտի 'ի վայր՝ Սելովամայ աղբիւրն ։

11. Յոբայ հորն, որոյ յորդութիւնն նշան է բարեբերութեան այնր տարւոյ, և պատահի մի անգամ 'ի միջոցի երից կամ չորից ամաց ։

12. Ճաւներն՝ որ են հին գերեզմանատունք ստորերկրեայք ։

13. Սղոցման ծառն Եսայի մարգարէի, և նորին գերեզմանն ։

14. Ի Համբարձման լեառն ձիթենեաց, ուր երկիցս 'ի տարւոջ Պատարագ մատուցանի, 'ի Տնաեսի կիւրակէի՝ և 'ի Համբարձման ։

15. Սրբոյ Ղազարու գերեզմանն ։

16. Քրիստոսի նստեալ տեղին, ուր Մարիամ և Մարթայ ընդառաջ գնացին ։

17. Սամփսոնի աղբիւրն ։

18. Աբիմելեքայ՝ վաթսուն և ութ ամի ննջեալ տեղին ։

19. Կոզմայի և Դամիանոսի գերեզմանքն, որ է եկեղեցի՝ Յունաց ։

20. Խաչավանքն՝ Յունաց ։

21. Փիլիպպոսի առաքելոյ աղբիւրն՝ Մեր ։

22. Սուրբ Յովհաննու կարապետի ծննդեան տեղին և վանքն՝ Լատինաց. և նորին անապատն ։

23. Սուրբ Եղիայի վանքն՝ Յունաց ։

24. Նու Ռաքելի գերեզմանն՝ Հրէից ։

Բեթղեհէմ քաղաքն, ուր է մեծակառոյց և սիւնազարդ եկեղեցի, և 'ի մէջ նորա այրն (մողորայն՝) ուր ծնաւ Քրիստոս Տէրն մեր Փրկիչն աշխարհի, և է 'ի ձեռս Հայոց և Յունաց. իսկ Մսուրն՝ որ 'ի նմին այրի, այժմ է Լատինացւոց. անդ է և գերեզման Նախամօրն Եւայի:

Երեքին վանքն Հայոց, Յունաց և Լատինաց: Եկեղեցին մեր որ 'ի նմա՝ զարդարեալ է չորս սեղանովք:

Հովուաց տեղին՝ իբր կէս ժամ հեռի 'ի Բեթղեհէմէ յարևելս, ուր 'ի ծննդեան Քրիստոսի՝ հրեշտակք երևեալ, փառք 'ի բարձունս ասացին:

Սուրբ Գէորգայ վանքն՝ Յունաց:

Հայր Սաբայի վանքն՝ Յունաց:

Ի սուրբ Երուսաղէմ հեռի եղեալ տեղիքն:

Այն գետն Յորդանան՝ երկոտասան ժամ:

Քրիստոսի փորձութեան Լեառն, և Երիքով՝ վեց ժամ:

Սուրբ Նազարէթ, և լեառն Թաբօր՝ երեսուն ժամ:

Քրիստոսի հաց բազմացուցեալ տեղին և Տիբերական ծովն՝ երեսուն և վեց ժամ:

Յոպպէ (Եաֆայ՝) երկոտասան ժամ. ուր է սուրբ Նիկողայոսի վանքն Հայոց ։

Ռէմլէ՝ ինն ժամ. յորում է սուրբ Գէորգեայ վանքն Հայոց ։

Գոն թէպէտ և այլ Ուխտատեղիք՝ թէ ՚ի ներքս և թէ արտաքս որոց քաղաքին Երուսաղէմի, բայց առ միայն գլխաւորքըն և երևելիքն յիշեցան. որոց ամենեցուն շնորհի՝ տեսութեան և երկրպագութեան, և հուսկ յետոյ վերնոյն Երուսաղէմի և երկնից արքայութեանն ժառանգութեան՝ և լուսոյ երեսացն իւրոյ վայելման, զամենայն հաւատացեալս անուան իւրոյ Տէր Յիսուս արժանիս արասցէ. որում փառք և երկրպագութիւն յաւիտեանս. ամէն ։

ՎԵՐՋ

ՑԱՆԿ ԳՐՈՑ

Ի տպարանի սրբոց Յակովբեանց ։

Աղօթամատոյց . Սրբազան տեղեաց ։

Բացատրութիւն . Հրաժարման և զղջման և առաւօտեան երգոց Շնորհալւոյն ։

Գովասանք ։

Գործք առաքելոց ։

Երեւոյթ կրից ։

Երուսաղէմի պատմութիւն , Բ . Տիպ ։

Եփրեմ խուրին , Բ . Տիպ ։

Զանազանութիւն հինգ դարուց . Պատմութիւն հին և նոր կտակարանաց՝ Տաճկերէն լեզուաւ , երեք հատոր ։

Թանգարան խրատու , Բ . Տիպ ։

Խորհրդատետր ։

Խորհրդածութիւն սրբազան պատարագի . Արարեալ սրբոյն Ներսէսի Լամբրոնացւոյ ։

Կտակագիր հոգեշահ բանից ։

Համապատուութիւն երկոտասան առաքելոց ։

Հայելի վարուց . Զափաբերութիւն ՚ի վերայ եօթանց մահացու մեղաց ։

Հեգերէն ։

Մատենագրութիւն Նախնեաց ։

Մեկնութիւն Թղթոյն Եփեսացւոց ։

Մեկնութիւն Յայտնութեան Յովհաննու աւետարանչի , ՚ի Ներսէսէ Լամբրոնացւոյ ։

Յովհաննէս կաթուղիկոս . Պատմութիւն հայոց ։

Յովսէփ գեղեցիկ ։

Ուսումն բարուց , գործ Փրանկիսկոսի Սոաւէի . Թարգմանեալ յիտալական լեզուէ ։

Սաղմոս . խոշորագիր ։

Տանկիլ . Տեղագրութիւն Երուսաղէմի ։

Տարերք իմաստասիրութեան . Թարգմանեալ յիտալական լեզուէ ։

Տեսչութիւն հովուական ։

Տրամաբանութիւն . Պատուելի Գրիգորի Փեշտիմալճեան ։

Քերական ։

2515

2442